DELFINEN

136 NOVEMBER 2007

valgflæsk

studenterpolitik - en svær pille at sluge?

plysterning

tag rødpolstrede petruska med på råd

new york

en århusdreng beretter

tema

valg

ÅRHUS AND THE CITY

Ord > mathias vestergaard (mathias@ti7.dk)

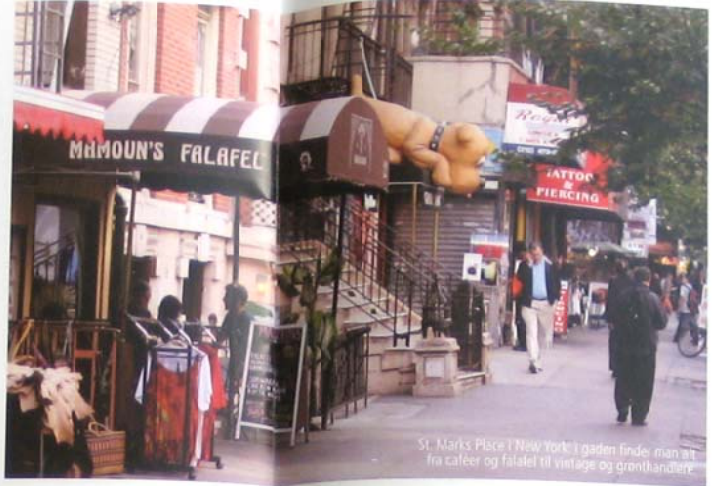

St. Marks Place i New York: i gaden finder man alt fra caféer og falafel til vintage og grønthandlere.

Jægergårdsgade i Århus: her finder man alt fra fransk fondkøkken på 'klassisk' til billige dagligvarer i Netto.

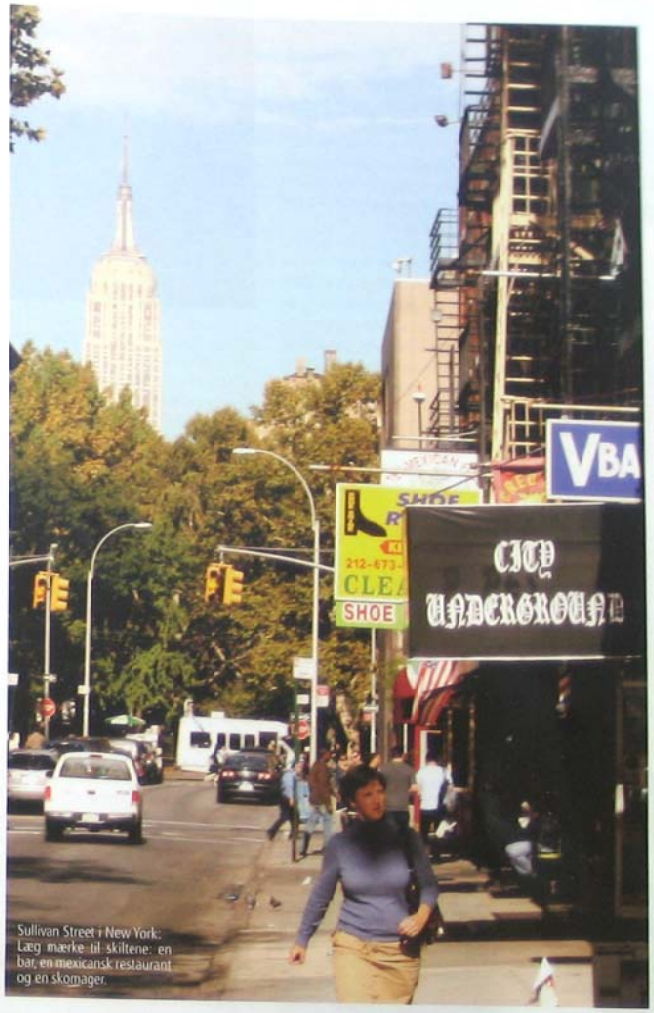

Sullivan Street i New York: Læg mærke til skiltene: en bar, en mexicansk restaurant og en skomager.

En personlig beretning om en af de ting, der gør New York til noget helt særligt, og som en lille by som Århus måske kunne lære noget af.

Mathias Vestergaard er Delfinens New York korrespondent, og han vil i dette og de følgende to numre af Delfinen berette om livet i storbyen.

Den første gang

Første gang jeg ankom til New York var jeg ekstatisk. Gennem det massive bombardement af bøger, film og tv-serier, der foregår i New York, havde jeg opbygget så mange forventninger til alt det, jeg skulle opleve, at min krop rent fysisk opførte sig helt anderledes. Der var bobler i maven, og kombineret af let transportsyge efter flyveturen, den stegende varme og de seks timers jetlag gjorde, at jeg var helt ved siden af mig selv. Jeg vågnede tidligt om morgenen og måtte ud og opsøge byen – ikke et sekund måtte spildes. I dag har jeg kun få konkrete erindringer fra den tur, og jeg er usikker på, om den grad af overvældelse, jeg følte, havde mere at gøre med mine egne forestillinger og den fantasiverden, jeg havde bygget op i mit hoved, end med hvad jeg faktisk oplevede.

Det grimme ansigt

Til trods for at jeg ikke husker så meget fra mit første besøg, er det afgørende, at byen gjorde et så stort indtryk på mig, at jeg nu er tilbage for fjerde gang. Men denne gang er ankomsten anderledes. Denne gang skal jeg bo her i tre måneder (og ikke bare en uges ferie) og selvom Manhattans skyline og synet af de enorme skyskrabere er lige fascinerende hver gang, så var der noget der havde forandret sig i mig, og pludselig oplevede jeg byen helt anderledes. Jeg følte mig meget alene, og jeg lagde pludselig mærke til den varme stank fra affalde i gaderne og farmen fra biler, subway og vejarbejde. Jeg så fattigdommen. Både de helt fattige, hjemløse der lever på gaden, men også de mellemfattige som fx chaufføren, der kørte mig fra lufthavnen. Han var ikke ved at dø af sult, og han havde klaret sig i New York i mere end 20 år, men jeg tror ikke det var nogen "mulighedernes by" for ham. Han måtte arbejde mange timer hver dag bare for at betale regningerne, huslejen og mad til familien. Han havde ikke noget socialt sikkerhedsnet og ikke nogen mulighed for at komme på ferie, medmindre han selv sparede penge op ved at arbejde endnu hårdere. Og sådan er der mange der lever – trælbundet til jobs, som kun lige betaler udgifterne. Jeg tror ikke det hjælper at have ondt af disse mennesker, og jeg tror egentlig heller ikke de er mere ulykkelige end alle andre, men det er en meget stærk påmindelse om, hvor privilegeret man er som dansker, med SU, bistand, sygesikring, boligsikring, indboforsikring og alle de andre former for sikring og støtte, som vi nogle gange tager for givet.

Restitution

Efter at være kommet mig over dette uventede møde med New Yorks grimme ansigt, godt hjulpet på vej af en vellavet Dry Martini på den nærmeste bar, fortsatte jeg min jagt på det, der gør byen så særlig. For det er jo ikke bare det overvældende udbud af barer, caféer og restauranter, eller mængden af museer og forlystelser der står til rådighed det meste af døgnet, som gør New York til en særligt interessant storby – selvom det afgjort er rare egenskaber. Men hvad er det så der gør, at otte millioner mennesker har valgt at bosætte sig på et område der kun er dobbelt så stort som Århus? Jeg tror ikke der kan gives noget enkelt og entydigt svar på dette spørgsmål, men en vigtig del af svaret fandt jeg hos Jane Jacobs.

Jane Jacobs

Jane Jacobs var det, man kunne kalde en byplanlægningsaktivist, og i søndags var jeg inde og se en udstilling til ære for hende og hendes arbejde. Hun var en af de afgørende forfattere og aktivister, som var involveret i udviklingen af New York efter anden verdenskrig. Den generelle tendens på det tidspunkt var at lave store byfornyelsesprojekter som inkluderede tvangsflytninger, nedrivning af gamle bygninger og fukning af små butikker. Jane Jacobs frygtede, at dette ville ødelægge den "hverdagens fortovsballet", som hun oplevede, når hun observerede folk i gaden, hvor hun boede. Ud fra disse observationer skrev hun bogen "The Death And Life Of Great American Cities".

New York og Århus

Jane Jacobs formår virkelig at indfange noget af det, jeg synes er så specielt ved storbylivet, som det viser sig i New York: det liv, der er i gaderne og den blanding, der er mellem rig og fattig, ung og gammel og mellem forskellige etniske grupper. Jacobs identificerer tre vigtige egenskaber, som er påkrævet for at man kan få en god storbykultur, og som jeg synes er relevante ift. Århus: (1) befolkningstæthed, (2) blandet brug og (3) nye og gamle bygninger.

EFTER AT VÆRE KOMMET MIG OVER DETTE UVENTEDE MØDE MED NEW YORKS GRIMME ANSIGT, GODT HJULPET PÅ VEJ AF EN VELLAVET DRY MARTINI PÅ DEN NÆRMESTE BAR, FORTSATTE JEG MIN JAGT PÅ DET, DER GØR BYEN SÅ SÆRLIG

1. Befolkningstæthed er afgørende, hvis der skal være kunder nok til, at det kan betale sig at åbne små butikker, caféer og restauranter. Befolkningstætheden i Århus C er ca. 15.000 indbyggere/km2. Til sammenligning er den gennemsnitlige befolkningstæthed i New York City på ca. 10.000 indbyggere/km2, mens selve Manhattan har en befolkningstæthed på 26.000 indbyggere/km2 – så selvom Århus er lille, er det faktisk ikke befolkningstætheden der forhindrer os i at have liv i gaden.

2. 'Blandet brug' betyder, at gaden skal kunne bruges til mange forskellige aktiviteter. Hvis der kun er restauranter og barer, vil der kun være liv i aftentimerne (tænk fx på Skolegade i Århus). Hvis der kun er butikker, vil der kun være liv i dagtimerne (tænk på Strøget). Hvis der er en blanding af caféer, restauranter, barer, butikker og beboelse vil der altid være nogen der har et ærinde i gaden. Tag fx en gade som Jægergårdsgade. Der er både møbelforretninger, frisører, barer, bodegaer, skomagere, supermarkeder og restauranter i forskellige prisklasser.

3. 'Nye og gamle bygninger', gør det muligt for forskellige befolkningsgrupper at bo i nærheden af hinanden, og selvom de nærmeste gader omkring Jægergårdsgade primært udgøres af små og ekstrernt dyre byhuse, skal man ikke mange blokke væk før der er almindelige lejligheder, som selv studerende kan have råd til. Således kan både fattige studerende og rige erhvervsfolk bo i samme område, og fordi gaderne er korte, er der større mulighed for, at man møder nogen fra de omkringliggende gader. Jeg vil ikke påstå at Jægergårdsgade emmer af liv hele døgnet, men i forhold til mange andre gader i Århus, så finder man trods alt et relativt stabilt mylder henover dagen.

Jane Jacobs' pointe er dog ikke bare, at vi skal have mylder for mylderet skyld – det afgørende er, at livet i gaden kommer alle til gode i form af et rigere udbud af services og muligheder, bedre indtægtsmuligheder for de erhvervsdrivende og større sikkerhed for beboerne, fordi gaden aldrig bliver skummel og øde. Hvis vi kan kombinere nogle af disse egenskaber, som er med til at gøre New York så spændende, med alt det gode vi allerede har i Århus, så kan vi alle sammen få endnu mere glæde af de muligheder, det giver at bo i en by.

I næste nummer af Delfinen bringes et dobbeltinterview med to danske studerende der er taget til New York. Læs om, hvorfor de valgte New York, hvad de har oplevet derovre, og hvordan de hver især har fået det til at ske i praksis.

ÅRHUS AND THE CITY

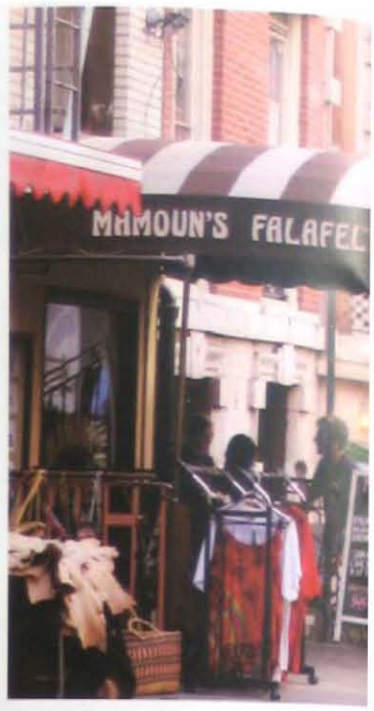

Ord > **mathias vestergaard (mathias@ti7.dk)**

Jægergårdsgade i Århus: her finder man alt fra fransk landkøkken på 'Klassisk' til billige dagligvarer i Netto.

En personlig beretning om en af de ting, der gør New York til noget helt særligt, og som en lille by som Århus måske kunne lære noget af.

Mathias Vestergaard er Delfinens New York korrespondent, og han vil i dette og de følgende to numre af Delfinen berette om livet i storbyen.

Den første gang

Første gang jeg ankom til New York var jeg ekstatisk. Gennem det massive bombardement af bøger, film og tv-serier, der foregår i New York, havde jeg opbygget så mange forventninger til alt det, jeg skulle opleve, at min krop rent fysisk opførte sig helt anderledes. Der var bobler i maven, og kombineret af let transportsyge efter flyveturen, den stegende varme og de seks timers jetlag gjorde, at jeg var helt ved siden af mig selv. Jeg vågnede tidligt om morgenen og måtte ud og opsøge byen – ikke et sekund måtte spildes. I dag har jeg kun få konkrete erindringer fra den tur, og jeg er usikker på, om den grad af overvældelse, jeg følte, havde mere at gøre med mine egne forestillinger og den fantasiverden, jeg havde bygget op i mit hoved, end med hvad jeg faktisk oplevede.

Det grimme ansigt

Til trods for at jeg ikke husker så meget fra mit første besøg, er det afgørende, at byen gjorde et så stort indtryk på mig, at jeg nu er tilbage for fjerde gang. Men denne gang er ankomsten anderledes. Denne gang skal jeg bo her i tre måneder (og ikke bare en uges ferie) og selvom Manhattans skyline og synet af de enorme skyskrabere er lige fascinerende hver gang, så var der noget der havde forandret sig i mig, og pludselig oplevede jeg byen helt anderledes. Jeg følte mig meget alene, og jeg lagde pludselig mærke til den varme stank fra affaldet i gaderne og larmen fra biler, subway og vejarbejde. Jeg så fattigdommen. Både de helt fattige, hjemløse der lever på gaden, men også de mellemfattige som fx chaufføren, der kørte mig fra lufthavnen. Han var ikke ved at dø af sult, og han havde klaret sig i New York i mere end 20 år, men jeg tror ikke det var nogen "mulighedernes by" for ham. Han måtte arbejde mange timer hver dag bare for at betale regningerne, huslejen og mad til familien. Han havde ikke noget socialt sikkerhedsnet og ikke nogen mulighed for at komme på ferie, medmindre han selv sparede penge op ved at arbejde endnu hårdere. Og sådan er der mange der lever – trælbundet til jobs, som kun lige betaler udgifterne. Jeg tror ikke det hjælper at have ondt af disse mennesker, og jeg tror egentlig heller ikke de er mere ulykkelige end alle andre, men det er en meget stærk påmindelse om, hvor privilegeret man er som dansker, med SU, bistand, sygesikring, boligsikring, indboforsikring og alle de andre former for sikring og støtte, som vi nogle gange tager for givet.

Restitution

Efter at være kommet mig over dette uventede møde med New Yorks grimme ansigt, godt hjulpet på vej af en vellavet Dry Martini på den nærmeste bar, fortsatte jeg min jagt på det, der gør byen så særlig. For det er jo ikke bare det overvældende udbud af barer, caféer og restauranter, eller mængden af museer og forlystelser der står til rådighed det meste af døgnet, som gør New York til en særligt interessant storby – selvom det afgjort er rare egenskaber. Men hvad er det så der gør, at otte millioner mennesker har valgt at bosætte sig på et område der kun er dobbelt så stort som Århus? Jeg tror ikke der kan gives noget enkelt og entydigt svar på dette spørgsmål, men en vigtig del af svaret fandt jeg hos Jane Jacobs.

Jane Jacobs

Jane Jacobs var det, man kunne kalde en byplanlægningsaktivist, og i søndags var jeg inde og se en udstilling til ære for hende og hendes arbejde. Hun var en af de afgørende forfattere og aktivister, som var involveret i udviklingen af New York efter anden verdenskrig. Den generelle tendens på det tidspunkt var at lave store byfornyelsesprojekter som inkluderede tvangsflytninger, nedrivning af gamle bygninger og lukning af små butikker. Jane Jacobs frygtede, at dette ville ødelægge den "hverdagens fortovsballet", som hun oplevede, når hun observerede folk i gaden, hvor hun boede. Ud fra disse observationer skrev hun bogen "The Death And Life Of Great American Cities".

EFTER AT VÆRE KOMMET MI[G]
EN VELLAVET DRY MARTIN[I]

New York og Århus

Jane Jacobs formår virkelig at indfange noget af det, jeg synes er så specielt ved storbylivet, som det viser sig i New York: det liv, der er i gaderne og den blanding, der er mellem rig og fattig, ung og gammel og mellem forskellige etniske grupper. Jacobs identificerer tre vigtige egenskaber, som er påkrævet for at man kan få en god storbykultur, og som jeg synes er relevante ift. Århus: (1) befolkningstæthed, (2) blandet brug og (3) nye og gamle bygninger.

St. Marks Place i New York: I gaden finder man alt fra cafeer og falafel til vintage og grønthandlere.

Sullivan Street i New York: Læg mærke til skiltene: en bar, en mexicansk restaurant og en skomager.

ER DETTE UVENTEDE MØDE MED NEW YORKS GRIMME ANSIGT, GODT HJULPET PÅ VEJ AF DEN NÆRMESTE BAR, FORTSATTE JEG MIN JAGT PÅ DET, DER GØR BYEN SÅ SÆRLIG

1. Befolkningstæthed er afgørende, hvis der skal være kunder nok til, at det kan betale sig at åbne små butikker, caféer og restauranter. Befolkningstætheden i Århus C er ca. 15.000 indbyggere/km2. Til sammenligning er den gennemsnitlige befolkningstæthed i New York City på ca. 10.000 indbyggere/km2, mens selve Manhattan har en befolkningstæthed på 26.000 indbyggere/km2 – så selvom Århus er lille, er det faktisk ikke befolkningstætheden der forhindrer os i at have liv i gaden.

2. 'Blandet brug' betyder, at gaden skal kunne bruges til mange forskellige aktiviteter. Hvis der kun er restauranter og barer, vil der kun være liv i aftentimerne (tænk fx på Skolegade i Århus). Hvis der kun er butikker, vil der kun være liv i dagtimerne (tænk på Strøget). Hvis der er en blanding af caféer, restauranter, barer, butikker og beboelse vil der altid være nogen der har et ærinde i gaden. Tag fx en gade som Jægergårdsgade. Der er både møbelforretninger, frisører, barer, bodegaer, skomagere, supermarkeder og restauranter i forskellige prisklasser.

3. 'Nye og gamle bygninger', gør det muligt for forskellige befolkningsgrupper at bo i nærheden af hinanden, og selvom de nærmeste gader omkring Jægergårdsgade primært udgøres af små og ekstremt dyre byhuse, skal man ikke mange blokke væk før der er almindelige lejligheder, som selv studerende kan have råd til. Således kan både fattige studerende og rige erhvervsfolk bo i samme område, og fordi gaderne er korte, er der større mulighed for, at man møder nogen fra de omkringliggende gader. Jeg vil ikke påstå at Jægergårdsgade emmer af liv hele døgnet, men i forhold til mange andre gader i Århus, så finder man trods alt et relativt stabilt mylder henover dagen.

Jane Jacobs' pointe er dog ikke bare, at vi skal have mylder for mylderet skyld – det afgørende er, at livet i gaden kommer alle til gode i form af et rigere udbud af services og muligheder, bedre indtægtsmuligheder for de erhvervsdrivende og større sikkerhed for beboerne, fordi gaden aldrig bliver skummel og øde. Hvis vi kan kombinere nogle af disse egenskaber, som er med til at gøre New York så spændende, med alt det gode vi allerede har i Århus, så kan vi alle sammen få endnu mere glæde af de muligheder, det giver at bo i en by.

I næste nummer af Delfinen bringes et dobbeltinterview med to danske studerende der er taget til New York. Læs om, hvorfor de valgte New York, hvad de har oplevet derovre, og hvordan de hver især har fået det til at ske i praksis.